

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: X, narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 11. 2023, č.j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a byla potvrzena dvě rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2023, č.j. X (výrok I.) a ze dne 18. 9. 2023, č.j. X (výrok II.). Prvně citovaným dřívějším rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla zamítnuta žádost žalobce podle ust. § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) o změnu výše invalidního důchodu a byl mu ponechán invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, a to s ohledem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nad Orlicí ze dne 27. 7. 2023, podle něhož poklesla žalobci pracovní schopnost o 55 %. Druhým citovaným rozhodnutím orgánu I. stupně bylo dle § 61a zákona o důchodovém pojištění rozhodnuto, že žalobci od 14. 9. 2023 náleží namísto invalidního důchodu druhého stupně, důchod starobní.

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítal, že žádal přiznání invalidního důchodu třetího stupně. Dosud je invalidní v druhém stupni. Vzhledem k omezením, které má, je toho názoru, že by měl mít nárok na invalidní důchod třetího stupně. Je evidován na úřadu práce, avšak není možné najít jakékoli zaměstnání. Popsal své zdravotní obtíže odkazem na zprávy lékařů. Bude se muset též podrobit TEP kyčlí. Namítl, že posudkový lékař nevzal v úvahu, že od roku 2011 se jeho stav výrazně zhoršil, problémy přibývají. Je omezen prakticky ve všech aktivitách. Z žaloby je tak zřejmé, že žalobce míří proti výši dříve přiznaného invalidního důchodu ve druhém stupni a nikoli proti tomu, že nadále má nárok již na starobní důchod namísto invalidního.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly orgán I. stupně k jeho rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námitky žalobce podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobcem napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 23. 11. 2023, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, odpovídající invaliditě II. stupně, neboť pracovní schopnost žalobce poklesla o 55 %.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v příslušném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 27. 8. 2024, ev. č. SZ/2024/400-HK-15.
5. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise odpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 55 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení – smíšená porucha osobnosti s opakovanými dekompenzacemi a s nutností ústavní psychiatrické péče v minulosti ve smyslu kapitoly V, položky 7 písm. b) přílohy vyhlášky (označení vyhlášky viz níže). Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila při horní hranici na 45 % s přihlédnutím k dlouhodobosti obtíží, tuto dále zvýšila o 10 % z důvodu dalších postižení zdravotního stavu, viz indikace operace kyčlí. Komise rovněž popsala důvody, pro které nelze postižení žalobce hodnotit vyšším procentem, které by mohlo být podkladem přiznání vyššího stupně invalidity.
6. Žalobce se k posudku nevyjádřil.
7. Žalovaná k posudku uvedla, že jej považuje za správný, poukázala na to, že komise uvedla, z jakého důvodu nemohla posoudit zdravotní obtíže žalobce dle jiného ustanovení vyhlášky.

8. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.
9. Podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla o nejméně 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně.
10. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
12. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
13. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č.j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně lékařskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu

úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.“

14. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 11. 5. 2023 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě, jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o celkem 55 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobce pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v bodě 5 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud výslovně co dodat, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobce ani nenamítal. Při jednání komise byla přítomna též lékařka z oboru psychiatrie.
15. Soud bere na vědomí, že žalobce již dosáhl 65 let věku a má tak nárok na starobní důchod. Nicméně v jeho případě je starobní důchod odvislý od posouzení jeho zdravotního stavu pro účely stanovení důchodu invalidního. K tomu viz výše zmíněný § 61a zákona o důchodovém pojištění, dle kterého *nárok na invalidní důchod zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let; tímto dnem vzniká tomuto poživateli nárok na starobní důchod.*
16. Pokud jde o namítané obtíže žalobce při vyhledání zaměstnání, tak soud uvádí, že případné obtíže spojené se získáním zaměstnání nejsou samostatným podstatným kritériem pro přiznání určitého stupně invalidního důchodu. Tím je především (objektivní) zhodnocení zdravotního stavu správně navázané na příslušné ustanovení vyhlášky, shora citované.
17. Lze jistě pochopit určitou frustraci z přiznání nižšího než žádaného stupně invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter a různá onemocnění žalobce se mohou projevat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu či výraznou nepohodou v denním životě. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále).
18. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 27. 8. 2024 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, či srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV. Soud není toho názoru, že posouzení zdravotního žalobce bylo nedostatečné.
19. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobce spojené s jeho onemocněním. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí splnil (toliko) k úrovni invalidního důchodu druhého stupně.
20. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
21. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 20. listopad 2024

Jaroslav Vávra v. r.
soudce